

HET VERHAAL VAN JUSTIN EN MWALIBOLA UIT CONGO

“Kinderen zijn onschuldig; niets met de oorlog te

Op het eerste gezicht lijken Justin en zijn vrouw Mwalibola een gewoon gezin in Sneek. Ze voeden hun negen kinderen en een pleegkind op, gaan naar de kerk en leiden een rustig, stabiel leven. Maar achter deze kalme Nederlandse routine schuilt een missie die veel verder reikt dan de grenzen van Europa.

Vanuit Nederland blijven ze twee weeshuizen in Kivu, Congo, runnen, waar ze veiligheid, voedsel en onderwijs bieden aan tientallen kinderen die niemand anders hebben om op terug te vallen. Al meer dan tien jaar is hun leven in Sneek een bewijs van geloof en compassie die geen afstand kent.

“Op dit moment hebben we 87 weeskinderen en 35 vrijwilligers,” vertelt Justin, “maar het begon met slechts 24 kinderen.” Hun verhaal begon in 1996, het jaar waarin de Eerste Congolese Oorlog uitbrak en hun leven voorgoed veranderde. In die tijd studeerde Justin filosofie aan de Universiteit van Lubumbashi, bijna duizend kilometer van zijn thuisprovincie Kivu. Een jaar voor zijn afstuderen overleed zijn vader.

DE OORLOG IN CONGO

“Mijn vader was gestorven en mijn moeder leefde nog, maar zij kon niets doen”, herinnert Justin zich. In Congo is een vrouw afhankelijk van haar man; zij blijft thuis bij de kinderen terwijl hij het geld verdient. “Mijn vader werkte in de goudmijnen, dus hij betaalde voor alles. Toen hij stierf, kon mijn moeder

niet naar de mijnen om geld te verdienen. Mijn oom had de verantwoordelijkheid voor het gezin op zich moeten nemen, maar die zei: ‘Het is te veel geld. Ik kan dit allemaal niet betalen.’

Ik zag mijn jongere broers en zussen lijden, omdat we de enige bron van inkomen van het gezin kwijt waren. Ik had medelijden met hen en wilde helpen. Ik voelde hetzelfde medelijden voor de weeskinderen die ik op straat zag. Nadat soldaten hadden aangevallen en mensen waren gevlucht, bleven kinderen alleen achter. Vaak ontdekke je dat je burens waren gedood en hun kinderen helemaal alleen waren. Ik vroeg mezelf af: wat moet ik doen?”

Zo begonnen Justin en zijn vrouw,

Het verhaal van Justin en Mwalibola uit Congo

Mwalibola Butunga, met hun werk om weeskinderen te helpen. “Iedereen met een ouderhart zou diep geraakt worden door hun pijn, om hen midden in een oorlog te zien, nadat hun ouders zijn vermoord. Het is hartverscheurend.”

GEWONE MENSEN ZIJN DE SLACHTOFFERS

De Democratische Republiek Congo is uitgestrekt; 4,2 keer groter dan Frankrijk en 56 keer groter dan Nederland (bron: MyLifeElsewhere, z.d.). Volgens organisaties zoals Amnesty International (2024) en de Panzi Foundation (z.d.) worden de meeste doden in de oorlog niet veroorzaakt door wapens, maar door ziekten en honger, omdat het gezondheidssysteem is ingestort.

Geweld kent vele vormen: verkrachting, vernietigde gemeenschappen en gedwongen ontheemding. De mijnbouw, vooral van coltan, heeft lokale bevolkingsgroepen verwoest, gezinnen in armoede gedreven, kinderen van hun ouders gescheiden en mensen gedwongen te vluchten (bron: IPSnews, 2025). “De slachtoffers zijn gewone mensen: moeders en vaders worden gedood en kinderen blijven achter”, voegen

Justin en Mwalibola toe.

Justin: “Mijn neef Ramazani werd gedood. De Rwandese soldaten verzamelden alle volwassenen van het dorp voor een bijeenkomst. Maar Ramazani was op dat moment in de goudmijnen. Ze zagen hem lopen en dachten: ‘Je bent niet naar de bijeenkomst gekomen,’ en ze hebben hem gewoon gedood. Wij adopteerden zijn zoon; hij was pas drie jaar oud.”

Alleen al in de regio Kivu wonen ongeveer 20 miljoen mensen, terwijl Congo als geheel ongeveer 110 miljoen inwoners telt. De oorlog duurt nog steeds voort, miljoenen zijn ontheemd en honderdduizenden zijn omgekomen, volgens onderzoek dat is gedocumenteerd door de UNHCR (z.d.).

DE OPRICHTING VAN DE WEESHUIZEN

Toen de oorlog begon te kalmeren, waren soldaten en buitenlandse troepen nog overal aanwezig. Toen besloot Justin in actie te komen. “Ik belde een paar klasgenoten en samen begonnen we kinderen te verzamelen om te zien wat we konden doen om te helpen, om hen te redden”, herinnert hij zich. Zo

ontstond de stichting Upros Tanganyika, een non-profitorganisatie die zich inzet voor sociale ontwikkeling en humanitaire hulp in de provincie Kivu op de westoever van het meer van Tanganyika. Dit is ter hoogte van buurland Burundi. “En we begonnen steun en middelen te vragen aan andere lokale organisaties”, voegt Justin eraan toe. “Dat was rond 1997-1998, toen ik pas 26 jaar oud was.”

De VN was ook aanwezig in de regio, met als taak burgers te beschermen. “Soms brachten ze kinderen naar ons toe”, zegt Mwalibola. “Wij geloven dat het helpen van kinderen in Afrika door God wordt beloofd,” zeggen ze. “De kinderen zijn onschuldig, zij hebben niets met de oorlog te maken.”

VLUCHT NAAR KENIA EN NEDERLAND

Toen de Tweede Congolese Oorlog uitbrak, verslechterde de situatie snel voor Justin en Mwalibola, waardoor zij en hun team moesten vluchten. Ze namen 24 kinderen mee en reisden per bus via Burundi naar Kenia. Ze kwamen in 2002 aan in Nairobi, maar in 2006 plaatste de Keniaanse regering hen in het vluchtelingenkamp Kakuma. Het

Het verhaal van Justin en Mwalibola uit Congo

zij hebben maken"

Cassaveplantages in Congo

Hemkerk, een kerk die bereid was de kinderen te steunen. De oorlog had Congo in extreme armoede achtergelaten en we realiseerden ons dat we binnen het land zelf niet veel konden doen. Hier in Nederland kunnen we betere helpers zijn voor de kinderen die lijden in Congo."

De communicatie met de weeshuizen verloopt voornamelijk via WhatsApp, maar natuurlijk is dat niet hetzelfde als er zelf zijn. Justin: "Daarom zijn we in 2021 en opnieuw in 2023 het risico aangegaan en een maand naar Congo gegaan om alles te organiseren en veranderingen aan te brengen. Dankzij dat hebben we nu niet alleen gebouwen, maar ook boerderijen met kippen, vis en cassaveplantages om in voedsel voor de kinderen te voorzien. Helaas is het nog niet genoeg om volledig onafhankelijk te zijn. In de toekomst hopen we meer vrijwilligers te hebben om voedsel te verbouwen en kippen te houden. We hopen ook onze boerderijen uit te breiden, zodat we genoeg voedsel kunnen produceren voor de kinderen in nood."

OPVOEDING VAN KINDEREN: CONGO VERSUS NEDERLAND

Justin en Mwalibola merken duidelijke verschillen op tussen het opvoeden van kinderen in Nederland en in Congo. "Hier hebben kinderen meer vrijheid en onafhankelijkheid", leggen ze uit. "Ze maken hun eigen keuzes, terwijl kinderen in Congo nauw de richtlijnen van hun ouders volgen en van hen afhankelijk zijn voor dagelijkse beslissingen." Bovendien spelen religie en respect een grotere rol in Congo. "Kinderen daar gaan graag naar de kerk en tonen diep respect voor hun ouders. Hier is de kerk minder centraal en zijn kinderen zelfstandiger."

Ondanks de verschillen proberen Justin en zijn vrouw het beste van beide werelden te combineren. "We passen positieve gewoonten uit Nederland toe, zoals het aanmoedigen van kleine stappen naar onafhankelijkheid, terwijl we het respect en de zorg behouden die belangrijk zijn in Congo."

TUSSEN TWEE WERELDEN

"Mentaal is het niet moeilijk om tussen

“De oorlog duurt al meer dan dertig jaar en laat mensen getraumatiseerd en vergeten achter”

twee werelden te leven, want alle echte problemen blijven in Congo", zegt Justin. "De oorlog duurt al meer dan dertig jaar en laat mensen getraumatiseerd en vergeten achter. Ze beschermen de mijnen, maar niemand beschermt de mensen daar."

Buitenlandse soldaten zijn overal, zelfs in de kleinste dorpen, maar in plaats van vrede brengen ze vaak meer geweld. We willen vrede, maar onze president kijkt alleen toe en doet niets. Wanneer soldaten in de dorpen komen, zijn er geen regels; het enige wat de kinderen kunnen doen, is de jungle invluchten en zich verstoppen. Ze laten alles achter en rennen weg. Wie achterblijft... blijft achter."

Toch is er gelukkig, ondanks dertig jaar oorlog, nog geen enkel kind uit de UPROS-weeshuizen gedood.

HOOP EN DOORZETTINGSVERMOGEN

Justin: "Mensen zijn gestopt met de oorlog serieus te nemen, simpelweg omdat hij al zo lang duurt. We blijven ons afvragen: wat is er mis met ons? Waarom helpt niemand? Het is alsof iemand je vermoordt en iedereen zwijgt." Zoals de VN aangeeft, zijn de verdedigingsmogelijkheden van Congo beperkt, terwijl buurlanden toegang hebben tot wapens (VN-pers, 2024).

Tot op vandaag zetten Justin en Mwalibola hun missie voort vanuit Sneek en zoeken onvermoeibaar steun voor de kinderen die in Congo zijn achtergebleven. "We zien de vrijgevigheid van mensen hier. Zelfs als ze weinig hebben, geven ze wat ze kunnen, wat helpt om de weeskinderen in Congo te ondersteunen. We zijn erg dankbaar voor hun steun."

Door geloof, doorzettingsvermogen en de hulp van goedgehartige mensen houden Justin en Mwalibola hun weeshuizen draaiende en bewijzen ze dat mededogen nog steeds kan bestaan, zelfs als de wereld wegkijkt. Het verhaal van Justin en Mwalibola laat zien wat het betekent om te blijven helpen, over duizenden kilometers en decennia van oorlog heen.

Voor wie wil helpen

Wie Justin en Mwalibola bij hun missie wil helpen, kan dat doen door te doneren via de stichting zendingsvrienden. Bij een donatie vermelden: 'project Kinderopvang UPROS Tanganyika'.

www.stichtingzendingsvrienden.nl/doneren.html

VAN DE NOTARIË

Wat gebeurt er als je een oud testament vergeet?

Een testament is bedoeld om jouw laatste wil vast te leggen: wie krijgen bijvoorbeeld jouw bezittingen en wie regelt de afwikkeling? Het is belangrijk dat jouw testament jouw huidige wensen weerspiegelt, maar situaties kunnen veranderen. Wat als je wensen door de jaren heen zijn bijgesteld, maar je testament niet?

Stel je voor...

Je bent alleenstaand en wijst je broer aan als je enige erfgenaam. Jaren later ontmoet je de liefde van je leven, trouwt en krijgt kinderen. Gaat je erfenis dan naar je broer of naar je gezin?

Of...

Je wijst je partner aan als je enige erfgenaam, maar de relatie eindigt. Is je ex dan nog steeds erfgenaam?

Een verouderd testament kan tot vervelende situaties leiden. In principe blijft een testament geldig, ook als persoonlijke omstandigheden zijn veranderd. Het is dus mogelijk dat je erfenis in het eerste voorbeeld bij je broer belandt of in het tweede voorbeeld bij je ex-partner, zelfs al was dit niet (meer) de bedoeling. Situaties als deze, waar de bedoeling van het testament ter discussie staat, eindigen vaak bij de rechter. Dit wil je waarschijnlijk liever voorkomen.

Daarom is het belangrijk dat jouw testament altijd je huidige wensen weerspiegelt. De notaris kan bijvoorbeeld opnemen dat iemand niet langer erfgenaam is wanneer je (her)trouwt, kinderen krijgt of wanneer een relatie eindigt. Dit kan de bedoeling van het testament verduidelijken, maar het is nog steeds niet altijd makkelijk vast te stellen wanneer een relatie bijvoorbeeld als beëindigd moet worden beschouwd. Neem daarom altijd contact op met een notaris bij gewijzigde (privé-)omstandigheden. Het is sowieso raadzaam om ten minste eens in de vijf jaar contact met een notaris op te nemen om te beoordelen of je testament nog up to date is. De notaris kijkt naast wijzigingen in privé-omstandigheden ook naar wetwijzigingen of rechters die een andere uitleg aan de wet geven dan ten tijde van het opstellen van het testament.

Ben je jouw testament kwijt of weet je niet meer of je in het verleden een testament hebt laten opstellen? Geen zorgen, de notaris die het testament heeft opgesteld kan een nieuw afschrift afgeven. Als je niet meer weet bij welke notaris een testament is opgesteld, kun je door een andere notaris het Centraal Testamentenregister (CTR) laten raadplegen.

Mocht u over genoemde onderwerpen advies wensen, dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Mr. Gerard Vellinga

De Wit & Dijkstra Netwerk Notarissen
www.dewit-dijkstra.nl

De Wit Dijkstra Netwerk Notarissen is aangesloten bij Netwerk Notarissen, een landelijke organisatie van 150 notariskantoren. De Netwerknotaris adviseert u deskundig, wijst u op de voor u aanwezige risico's en draagt concrete oplossingen aan. Voor meer informatie zie www.dewit-dijkstra.nl of bel 0515 - 41 78 85.

“Hier in Nederland kunnen we betere helpers zijn voor de kinderen die lijden in Congo”

was onmogelijk voor de hele groep om daarheen te verhuizen, dus sommigen keerden met de kinderen terug naar Congo, terwijl Justin en zijn gezin in Kenia bleven.

In het vluchtelingenkamp hielpen verschillende internationale organisaties de ontheemden, en uiteindelijk hoorde de Nederlandse ambassade hun verhaal. "Ze nodigden gezinnen met een goede opleiding en potentieel uit om waardevolle burgers te worden in Nederland", vertelt Justin. "We besloten de uitnodiging te aanvaarden en naar Nederland te gaan om mensen en organisaties te vinden die ons konden helpen."

HULP VANUIT NEDERLAND

Justin en Mwalibola kwamen in Sneek terecht. "Hier in Sneek vonden we de EGS